

Hobro Kunstsamling 40 år

Åbningstale af Jørgen Ponoppidan til jubilæumsudstillingen
12. september 2015

Tak. Denne dag – Hobro Kunstsamlings 40 års jubilæumsdag – er på mange måder en stor dag. En dag, der nok er en markering og en fest og en jubilæumsudstilling værd – en udstilling med mange kendte og også nye kunstnere i Hobro-sammenhæng – en udstilling jeg glæder mig meget til at kunne fordybe mig i den kommende tid.

I forbindelse med folketingsvalget her i foråret er det fra flere sider blevet påpeget, at kultur og kulturpolitik stort set var fraværende i valgkampen. Valgkampen var kulturløs – bl.a. fordi kulturpolitik ikke flytter stemmer.

Det kulturløse gælder heldigvis ikke på alle felter. Fødselaren – Kunstsamlingen – har igennem nu 40 år sat sig præg på Hobro. Der er jo igennem årene erhvervet værker af hen ved 40 af landets førende kunstnere, og mange af værkerne har igennem år og dag udgjort en væsentlig del af den kunstneriske udsmykning i kommunens offentlige bygninger og virksomheder, og jo også på torve og pladser er der et større antal værker.

Så Kunstsamlingen har været med til at forme og præge den by, vi kender og holder af.

Det kan godt være at valgkampen var kulturløs, og at kultur ikke flytter stemmer, men kunst og kultur er jo ikke blot flødeskum på toppen af lagkagen, som nogle vil hævde, men kunst og kultur er også en del af bunden.

Det fortælles jo, at da Winston Churchills krigsminister foreslog at spare penge på kulturen, da svarede den britiske premierminister efter sigende: ”hvad kæmper vi så for”?

For denne engelske statsmand var kultur ikke bare flødeskum i et samfund, men selve dets fundament.

Danmarks første kulturminister, teologen Julius Bomholt, havde i efterkrigstiden samme indstilling som Churchill. Op gennem 1960’erne oprustede han kulturlivet ved bl.a. at oprette Statens Kunstfond og bygge biblioteker og museer over hele landet.

Dengang var kulturpolitik en afgørende del af regeringsprojekterne – og her i Hobro har Kunstsamlingen gennem nu 40 år været med til at holde den lokale kunst og kulturpolitik ”på sporet”.

Kunst og kultur er mange ting.

Der findes jo ikke nogen enkelt definition på, hvad f.eks. kunst er. Googler man f.eks. ordet ”kunst”, så får man følgende bud: Kunst er skabende virksomhed. En kunstner er en person, der skaber kunstværker.

Storm P. har jo udtrykt det sådan: ”Kunst er noget, man ikke kan – hvis man kunne, var det jo ingen kunst”.

Til kulturmødet på Mors i sidste måned hørte jeg en indlægsholder komme med følgende definition:

”Kunst er, når nogen vil nogen noget”.

Og det, synes jeg, er meget rammende.

Kunstsamlingen har nu i 40 år villet nogen noget. Og man er kommet vidt omkring.

Nu står vi jo her i et tidligere bryggeri – og da brygger Jacobsen i 1907 talte ved indvielsen af Glyptoteket – uden sammenligning i øvrigt (og så dog!) – da sagde han bl.a.: Den levende kunst hører det levende folk til”.

Dermed gav han udtryk for den holdning, at kunst skal anbringes der, hvor folk færdes til dagligt og har den for øje.

Og det har Kunstsamlingen formået. Er kommet ud på gader og stræder, torve og institutioner.

Drivkræfterne har jo primært været Svend Nielsen og Søren C. Olesen.

Svend Nielsen har været med i alle årene – som formand. Det kan minde lidt om forholdene i visse afrikanske lande, hvor der til præsidentvalget kun er ét navn på stemmesedlen! – men i Svend, har vi jo en arbejdende formand, der tager opgaverne på sig.

Jeg var for et par år siden i Hobro Arrest – et tjenesteligt besøg!

Der kommer på et tidspunkt en ansat og siger: ”Du har noget med det her kunst at gøre. Se engang de store grimme vægge vi har her. Det er deprimerende for både indsatte og ansatte. Er der muligheder for at få noget på væggene?”

”Det skal jeg se på!”

Kontakter Svend – og kort tid efter er der aftale om kunst i arresten

Og Søren Olesen er jo også en handlingens mand. I starten af 00’erne gjorde han en stor indsats for at samle midler til indkøb af Bjørn Nordahls ”Bodil”. Da det gik lidt trægt, flyttede skulpturen bl.a. rundt til virksomheder, der betalte for at have den stående i reception og andre steder en måned. Og for begge de herrer gælder det jo, at går det helt galt – så kan man vel lave et udlæg af egen lomme.

Kunstetagerne – som vi befinder os i nu – blev ved åbningen i 2004 overdraget til Hobro Kunstsamling og Hobro Kunstforening. Også her har Svend og Søren været drivkræfter – sammen med mange andre frivillige, men jeg fornærmer nok ikke nogen ved specifikt at nævne de to herrer, der jo siden 2013 har haft kunstfaglig medarbejder Vibeke Kromann-Andersen som samarbejdspartner – og vel også et friskt ungdommeligt pust!

Bygningen her er et kunstmuseum – og som Erik Kjærsgaard i sin tid sagde ved åbningen af GASmuseet her i Hobro: ”Museer kommer af kærlighed”

Og sådan er det også med Kunstetagerne. De er et resultat af kærlighed til kunst.

Det er en fornøjelse at sidde i Kunstsamlingens bestyrelse og derigennem opleve, hvordan kunst kan tilvejebringes gennem finansiell snilde, kommunalt tilskud og tilskud fra fonde samt regulær krejlermentalitet og udlån og deponering på mere eller mindre ubestemt tid.

Der er jo en vending, der hedder: ”40, fed og færdig” Det gælder absolut ikke Kunstsamlingens ”grand old men”, der altid er klar til at kaste sig ud i nye projekter, afprøve grænser i forhold til naturfredning og kystbeskyttelseszoner, og andre snærende bånd. Der er liv i ”de gamle”.

Og det er jo imponerende, så meget kunst der er kommet til byen. Bogen ”Kunst i Hobro”, der udkom i 1995 og ”Kunst i Hobro II” fra 2012 giver et indblik i det, for som tilflytter fra 1982 kan det undertiden være svært at holde styr på det hele.

Det oplevede jeg ved Dronningebesøget i 2002, hvor jeg som daværende borgmester skulle vise Dronningen rundt i byen. Bl.a. gå igennem gågaden og se på kunst.

Ceremonimester Eugen Olsen spurgte inden besøget: ”Ved borgmesteren noget om det”?
Hvortil direktør Jørgen Basballe svarede: ”Det gør han den dag”

Jeg læste på lektien...

Galt gik det.

Da vi kom til retssalen, som jo også var vores byrådssal, hvor velkomsttalen skulle holdes, sagde dronningen på vej op ad trappen: ”Spændende bygning, hvem er arkitekt på den?”.

Det kunne jeg ikke lige huske.

Senere da vi gik gennem gågaden, kom vi forbi teateret.

”Flot bygning”, bemærker dronningen, ”hvem er arkitekten?”.

Det kunne jeg ikke huske.

Over for teateret har vi busten af Ingeborg Brams stående. ”Hvem er kunstneren?”, spørger Dronningen.

Det kunne jeg heller ikke huske.

Jeg spørger derfor viceborgmester Hans Poulsen, der går bagved med prins Henrik.

Hans: ”Det ved jeg ikke”. Og vi måtte derfor undskylde med ordene ”vi er begge tilflyttere”.

Vi fortsætter så mod Hobro kirke, der det år havde 150 års jubilæum. Arkitekten er jo Bindesbøll, nævner jeg for Dronningen, hvorefter hun ser på mig og siger: ”Det tænkte jeg nok, De vidste – De er jo præst”!

Jeg har altid haft stor respekt og lyttet meget til Svend og Søren.

Undtagelsen: Kurt Tegtmeiers ”Edderkoppen”

Svend var kritisk

”Har du ikke forstand på kunst”, spurgte jeg ham.

Tanken bag værket er flot og rigtig, men teknikken....

Kunst og kultur fyldte måske ikke meget i valgkampen, men det har nu en væsentlig plads her i Hobro, og derfor skal der også fortsat være kommunale kroner til området.

Kunst og kultur udvikler livsduelige borgere, lokal identitet og engagerede fællesskaber. Der er jo som regel tale om tilbud af en kollektiv karakter, som alle borgere har gavn af, men som ikke ville være produceret og leveret, hvis ikke kommunerne bakkede op.

Når kunst og kultur fylder så lidt på den politiske dagsorden, så kan det måske skyldes, at kulturverdenen ikke selv har været dygtig nok til at fortælle, at kunst og kultur ikke kun er flødeskummet på toppen af lagkagen, men også en væsentlig del af bunden.

Og til at fortælle den historie har Kunstsamlingen nu i 40 år været en særdeles væsentlig lokal spiller.

Stort tillykke med jubilæet – tillykke med udstillingen her og god vind fremover.